

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 022 152/99-2157
Signatura: bb4bs103

Oblastní pracoviště Střední Čechy č.2
Okresní pracoviště Praha západ

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola: Základní škola I. stupeň Chýně, Za školou 55
okres Praha - západ, 253 01 Chýně

Identifikátor ředitelství: 600 053 156

IZO: 000 241 296

Ředitelka školy: Mgr. Lenka Štrosová

Zřizovatel: Obec Chýně, Chýně 182, 253 01 Hostivice

Příslušný školský úřad: ŠÚ Praha - západ

Termín inspekce: 25. a 30. března 1999

Inspektoři: Mgr. Eva Kindlová

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Povinná dokumentace dle § 38a zákona č. 258/1996 Sb., výroční zpráva školy, písemný dokument - koncepce školy, inspekční zprávy čj. O-02-04/9697-639/97 a O-02-04/9596-11Š.
Metody inspekce: Rozhovory s pracovníky školy, kontrola dokumentace, hospitace, prohlídka školy; rodičům všech žáků byly zaslány dotazníky ČŠI.

Ve zprávě je použito zavedených hodnotících stupňů podle kritérií ČŠI:

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
vynikající	nadprůměrná	spíše nadprůměrná	průměrná	spíše podprůměrná	podprůměrná	naprosto nevyhovující
zcela mimořádná	výrazná převaha pozitiv	dílčí pozitivita nad běžnou úroveň	pozitiva a negativa v rovnováze	slabá místa, nutná zvýšená pozornost	výrazně nevyhovující, silné nedostatky	nutné okamžité řešení

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Základní informace: Málotřídni škola se dvěma třídami, 1. - 4. ročníkem a jedním oddělením školní družiny. Do 5. ročníku žáci přechází převážně do ZŠ v Jenči, do 6. - 9. ročníku do úplné základní školy v Hostivicích.

Škola hospodaří jako zálohová organizace, nemá právní subjektivitu.

Vzdělávací nabídka: Ve všech třídách se vyučuje podle vzdělávacího programu Obecná škola čj. 12035/97-20, zahájeno v r. 1994. Dramatická výchova se vyučuje jako samostatný předmět, pro realizaci dopravní výchovy a pro drogovou problematiku je ustanoven garant.

Výuka cizích jazyků: Probíhá v plném rozsahu podle učebního plánu 3 hodiny týdně ve 4. ročníku. Učí se pouze anglický jazyk, výuka je zajištěna externí učitelkou z hostivické školy. S velkou nelibostí se rodiče vyjadřují k přerušení práce kroužku anglického jazyka v průběhu školního roku. Zájmový útvar pro žáky 2. a 3. ročníku vedla za úplatu jiná externí učitelka.

Výuka tělesné výchovy: Vyučují se dvě hodiny týdně, plavecký výcvik je organizován v souladu s pokynem MŠMT ČR, v zimě se využívá také možnosti bruslení.

Zájmové útvary, kroužky: Hra na flétnu, výuku za úplatu vede ředitelka školy. V rámci školní družiny se děti mohou zapojovat do modelářských činností nebo jednoduchého pokusnictví mladých debrujárů.

Integrované vzdělávání žáků se zdravotním postižením: Rodičům je pro děti nabídnut individuální vzdělávací plán, ředitelka absolvovala kurz pro nápravy specifických poruch učení a chování; integrovaným žákům se individuálně věnuje, iniciuje včasnou diagnostiku. Pro žáky je dostatek speciálních pomůcek i tištěných textů.

Další nabídky: Výuka náboženství, Klub mladého diváka, škola v přírodě. Do výchovně-vzdělávacího programu jsou pravidelně zařazovány kulturní, společenské a poznávací akce.

1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti

Budova: Škola je umístěna v historické budově čp. 55, staré 143 let. Interiéry chodeb a schodiště si zachovaly původní charakter; prostory jsou různě členité, ovlivněné několika přístavbami a přestavbami.

Učebny: K výuce se využívají dvě prostorné učebny. První třída v přízemí je skutečnou pedagogickou dílnou, sama o sobě vypovídá o pestrém a aktivním učení dětí. Druhá třída, umístěná v patře, je rovněž pěkně uspořádaná a pro děti podnětná. Její vybavenost je nižší, ale vyhovující. Žákovská knihovna je umístěna ve školní družině.

Kabinety, úložné a další prostory: V přístavbě je ředitelna a školnický byt. Skladové prostory jsou velmi omezené, pomůcky se ukládají do skříní v učebnách, na chodbě i v ředitelně, využití půdy je omezeno její prašností. Školní družina má pěkné vlastní prostory.

Vybavenost nábytkem: Žákovský i úložný nábytek je starší, ale udržovaný a funkční. Tabule jsou rozkládací a v dobrém stavu.

Vybavenost učebnicemi a školními potřebami: Celkově je velmi dobrá, pracovní sešity kupují svým dětem rodiče (vždy po projednání a souhlasu). Nákup základních školních potřeb hradí zřizovatel, žáci prvního ročníku jsou vybavováni v souladu s nařízením vlády č. 15/1993 Sb., včetně pozdější novely, o bezplatném poskytování učebnic, uč. textů a základních školních potřeb.

Vybavenost didaktickou a výpočetní technikou: V každé třídě je počítač s učebními programy, na kterých mohou děti již od první třídy běžně pracovat. V současné době má škola již 3 moderní počítače, včetně tiskárny. V učebnách se dá operativně promítat, k dispozici jsou přístroje pro promítání diapozitivů a zpětné projekory. Ve školní družině je videorekordér, v ředitelně kvalitní kopírovací technika. Cíleně se doplňují vidotéka a učební programy pro PC, bohatá je zásoba diapozitivů. Třídy jsou vybaveny také moderní zvukovou technikou a hudebními nástroji.

Vybavenost učebními pomůckami a potřebami: Ve školní družině je umístěna žákovská knihovna, běžných učebních pomůcek je dostatek.

Podmínky pro tělesnou výchovu: Škola nemá vlastní tělocvičnu. V zimních měsících jsou hodiny Tv nahrazovány kursem plavání, na který všichni žáci dojíždí do Kladna. V ostatních případech se využívá travnaté hřiště místního Sokola nebo přírodní podmínky v obci. V případě nepříznivého počasí je nutné vystěhovat lavice z I. třídy a učebna se využívá jako náhradní cvičebna. K dispozici jsou zde dvojce žebřiny, žíněnky, trampolíny a malá švédská bedna. Sportovního náčiní je dostatek.

Technický stav budovy: Zřizovatel se o školní budovu zodpovědně stará, průběžně provádí údržby a rekonstrukce. V tomto roce se předpokládá již poslední fáze rozsáhlejších oprav, kterými škola v posledních letech prošla; bude provedena rekonstrukce pavlače na západní straně budovy.

Estetika a čistota prostředí: Celkově škola působí příznivým dojmem; je čistá, upravená a vyzdobená pracemi žáků. Prostředí je vlídné, "domácí", žáci se zde cítí přirozeně.

Materiálně-technické podmínky jsou ve většině oblastí nadprůměrné, pouze podmínky pro tělesnou výchovu jsou zatím podprůměrné. Zřizovatel i školský úřad se o školu zodpovědně starají. Stupeň hodnocení - spíše nadprůměrný.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Počet žáků ve třídách: V každé třídě jsou vždy dva ročníky.

I. třída		II. třída	
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
7 žáků	9 žáků	6 žáků	7 žáků

Počtem žáků málotřídí škola splňuje požadavek § 6 školského zákona č. 258/1996 Sb. průměrný počet žáků na třídu je 14,5.

Stavba rozvrhu hodin, organizace přestávek, relaxace žáků: Pojetí školního dne vychází z humánní filozofie učebního programu Obecná škola. Budova se pro všechny děti otevírá ráno již od sedmi hodin, na zahájení výuky čekají ve školní družině. Učitelé si individuálně organizují výuku především podle aktuálních potřeb dětí a učiva. Společně je dodržovaná pouze hlavní půlhodinová přestávka po 3. hodině, kdy děti dostávají prostor ke spontánnímu pohybu, nejlépe venku na upravených dvorcích. Přestávka po 1. hodině je určena ke svačině a pití. Během hospitací ve vyučovacích hodinách dbala na relaxační uvolňování dětí pouze ředitelka, vyučující II. třídy tuto zásadu nerespektoval.

Světelné a tepelné podmínky: Obě učebny i prostory školní družiny jsou světlé a teplé. Budova je vytápěna vlastní kotelnou na propan-butan.

Šatny: Všechny děti si odkládají svrchní ošacení v malé šatně, její kapacita je hranicí únosnosti.

Sociální zařízení: Je zrekonstruované, na moderní estetické i hygienické úrovni. Spotřební hygienická vybavení zčásti dotují rodiče.

Pitný režim: Ke svačině žáci dostávají čaj, během dne se mohou bez problémů napít. Náklady na nápoje hradí zřizovatel, realizace pitného režimu je v kompetenci paní školnice.

Stravování žáků: Na obědy přechází děti s vychovatelkou do blízké mateřské školy.

Pedagogické dozory: Ustanoveny jsou ve školním řádu, podílí se na nich všichni zaměstnanci školy.

Školní úrazy: V tomto školním roce jsou evidována tři nezávažná poranění, převážně z pobytu venku.

Školení a poučení BOZP: Podle dokumentace je dodržováno.

Psychohygienické podmínky školy jsou na velmi dobré úrovni. Stupeň hodnocení - nadprůměrný.

3 Hodnocení personálních podmínek

Škola má ředitelku, učitele, vychovatelku a školnici. Na výuku anglického jazyka dojíždí externí učitelka z hostivické školy.

Ředitelkou je Lenka Štrosová. Ve funkci na zdejší škole je 11 let, poslední konkurz byl v r. 1996. Má 16 let učitelské praxe a vysokoškolské pedagogické vzdělání pro učitelství I. stupně rozšířené o odbornost pro hudební výchovu. Bydlí v místě školy, učební úvazek má vyšší o jednu hodinu.

Učitel II. třídy působí ve škole 1. rokem. Má požadované vysokoškolské vzdělání pro I. stupeň a odbornost pro výuku Vv; v učitelské profesi pracuje 6 let, z toho 3 roky ve funkci ředitele jednotřídní školy. V obci získal služební byt, pracovní smlouvu má na dobu určitou. Současná vychovatelka má pouze základní vzdělání s odborným vyučením. Zastupuje za vychovatelku, která je na mateřské dovolené. Tato rovněž nemá pedagogické vzdělání, je absolventkou střední zdravotní školy a nastoupí ještě v tomto školním roce. Externí učitelka se rekvalifikuje pro výuku Aj, má odpovídající pedagogické vzdělání.

Složení pedagogického sboru má v letošním roce závažné problémy. Po vlastních zkušenostech i stížnostech rodičů ředitelka odmítá stabilizovat učitele na zdejší škole změnou pracovní smlouvy na dobu neurčitou. Pracovní vztahy a atmosféra jsou napjaté a nepříspívají k rozvoji školy.

Pedagogický sbor je v současné době nestabilizovaný, pro příští školní rok je nutné získat nového učitele. Stupeň hodnocení - spíše podprůměrný.

4 Plnění učebních osnov

Oba učitelé mají vypracované roční tematické plány učiva. V I. třídě vyhovují a odpovídají zkušenosti učitelky. Ve II. třídě jsou napsány souhrnně pro všechny předměty a oba ročníky formou tabulky. Pojetí je velmi rámcové a vzbuzuje pochybnosti o vlastním významu; v některých předmětech plán kopíruje učebnice, není přihlíženo k doporučením učebních osnov, nebo jsou tematické celky a dílčí vzdělávací cíle formulovány velmi povrchně a neúplně. Zápisy v třídních knihách rovněž vypovídají o nejasnosti v obsahu učiva; je zřejmé, že volné osnovy Obecné školy učitelé nevyhovují a zvyšují jeho špatnou orientaci. Škola nemá vypracovaný systém obsahu učiva podle vzdělávacích standardů pro jednotlivé předměty a ročníky.

V plnění učebních osnov byla zjištěna rizika ve II. třídě. Vzhledem k volnosti a variabilnosti učebních osnov Obecné školy není zjištění hodnoceno jako jejich nedodržení; ředitelka školy si je nedostatků vědoma, obsahovou složku výuky ve 2. pololetí sleduje, uvědomuje si časové prodlevy, problémy se snaží řešit. Na vzniklém

nedostatku se sama podílela tím, že na začínajícího učitele nekladla od samého začátku důsledné požadavky. Nehodnoceno stupněm.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Hospitovány byly čtyři hodiny, dvě u ředitelky školy, dvě u učitele ve II. třídě.

První hospitace v hodině matematiky probíhala při spojení obou tříd, ředitelka zastupovala za nemocného kolegu. Ve třídě bylo 24 dětí 1. - 4. ročníku. I za této situace všechny děti po celou hodinu intenzivně pracovaly, jejich činnosti se průběžně střídaly, učitelka jim věnovala podle potřeby individuální pomoc, diferencovala; všechny skupiny i jednotlivce průběžně kontrolovala a hodnotila, event. motivovala k dalším činnostem, převažovalo aktivní učení.

Děti mají dobré sociální návyky, umí pracovat samostatně i ve skupině, jsou vedeny k sebekontrolě a dodržování řádu; od 1. ročníku se učí běžně používat výukové programy na počítači. Učebna a bohatá zásoba vlastních učebních pomůcek vypovídají o kvalitách pedagogické práce, o tvořivosti a metodické zdatnosti. Ředitelka má u žáků přirozenou autoritu, její požadavky jsou přiměřené; děti v její přítomnosti dodržují pravidla chování, hodina měla jasnou strukturu, pracovní a radostnou atmosféru, nechyběla hravost.

Druhá z hospitovaných hodin byla hudební výchova. Přítomno bylo 16 žáků. Výuka byla odborná; od průpravných dechových a intonačních cvičení se postupovalo ke kultivovanému a spontánnímu zpěvu a dalším hudebním činnostem. Děti jsou vedeny k aktivnímu muzicírování, většina žáků navštěvuje kroužek hry na flétnu, který vede paní ředitelka. Při hodině nechyběl poslech, využily se rytmické nástroje; hodina byla pro žáky plná vlastních hudebních aktivit a prožitků.

Z hlediska plnění filozofie a osnov Obecné školy byl vzdělávací program v obou sledovaných hodinách velmi dobře naplňován.

Hospitované hodiny českého jazyka a matematiky ve II. třídě již neměly tak prokazatelnou kvalitu, naopak se zde projevila řada nedostatků. Učitel nedokázal žáky dobře motivovat a aktivizovat, jeho výuka byla založena především na frontálním zaměstnávání. Souběžné vyučování ve dvou ročnících mu činilo potíže, činnosti byly nevhodně organizovány, některé byly samoučelné a nesměřovaly k učebním cílům. Špatnou koordinací vznikaly časové prostoje, dílčí zaměstnání byla dlouhá a v závěru nevyhodnocená, závažným nedostatkem byla chybějící vnitřní motivace. Činnosti nebyly ani jednou přerušeny relaxačním prvky. Nemotivované děti dokázaly soustředěně pracovat pouze pod přímým vedením učitele, nejlépe při psaní. Při samostatných činnostech se pracovní úsilí výrazně diferencovalo, některé děti nepracovaly vůbec. Nejednoznačná a nevyvážená osobnost učitele vyvolává u žáků uvolněné chování, stav zhoršuje nedůslednost v oblasti kontroly a povrchnost přípravy. V sešitech dětí je velké množství čtyřek a pětek, dílčí hodnocení nasvědčuje na mocenskou autoritu, přesto, že vlastní vystupování učitele k žákům bylo během hodiny klidné a vlídné a v individuálních vztazích byl patrný respekt k osobnosti dítěte.

Učitel není ztotožněn s učebním programem, který se na škole aplikuje. Odmítá metody a formy práce, které jsou základem učení v Obecné škole a na které jsou žáci zvyklí. Nevyužívá dobře materiální podmínky, které mu nabízí učebna, např. žáci pracují na počítači ve třídě pouze o přestávkách. Přístupem k výuce učitel nenavazuje na filozofii práce učitelů v mateřské a základní škole, do značné míry kontinuitu pedagogické práce porušuje.

V pohovoru po hospitacích byly vyučujícímu vytknuty základní nedostatky a nabídnuta ještě další hospitace. Učitel výtky přijal a další hospitaci odmítl.

Inspekční zjištění z I. třídy potvrdilo závěry z poslední inspekční zprávy v r. 1997; výuka a pedagogická práce ředitelky školy je kvalitní, program Obecná škola je dobře naplňován. Výuka ve II. třídě má závažné nedostatky, pedagogické působení učitele je v rozporu s přijatým vzdělávacím programem. Stupeň hodnocení - pozitiva a negativa jsou v rovnováze.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Na úroveň výsledků učení a rozvoj osobnosti žáka lze usuzovat pouze z jevových stránek, ze sledování efektivity vyučování, rozborů klasifikace, atmosféry a aktivit školy, z chování a komunikace dětí.

Filozofie vedení školy je prokazatelně orientována na transformační školské trendy, na úctu k žákovi, na realizaci vzdělávacího projektu Obecná škola. Pozitivem je zachování návaznosti výchovné a výchovně-vzdělávací práce mateřské a základní školy při vstupu dětí do 1. ročníku. Mateřská škola pracuje podle alternativního vzdělávacího programu s prvky waldorfské pedagogiky a zdravé školy.

V I. a II. třídě jsou žáci (se souhlasem rodičů) hodnoceni pouze slovně. Tento progresivní způsob hodnocení je pro děti blahodárný, nevyvolává jejich vzájemné poměrování a sociální třídění podle známek a učebního výkonu. Odstraňuje stres, který vyvolává odpor k učení, důraz je kladen na respektování individuálních rozdílů a osobních předpokladů. Od 3. ročníku začíná klasické známkování, žáci si mají postupně přivyknout na přechod do jiných škol. Výroční klasifikace je přiměřená, s výjimkou klasifikace dostatečnými známkami z anglického jazyka ve 4. ročníku. Hlavním cílem výuky v tomto ročníku je motivace a vzbuzení zájmu o cizí jazyk. Hospitace ve výuce nemohla být vzhledem k rozvrhu provedena.

Při hospitacích v I. třídě byly výchovné i vzdělávací cíle prokazatelně plněny. Žáci prokazovali nejen dobré znalosti a dovednosti, ale i pracovní návyky, schopnost spolupráce, sebehodnocení, soužití a otevřené komunikace. Ve II. třídě byly ve výchovně-vzdělávací oblasti zjištěny značné rezervy i nedostatky. Stupeň hodnocení - pozitiva a negativa jsou v rovnováze.

7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost

Kromě přímých vzdělávacích akcí, jako jsou exkurze, škola v přírodě, výlety a návštěvy kulturních akcí, škola každoročně připravuje vlastní kulturní vystoupení pro rodiče a děti v mateřské škole; často se organizují veřejně prospěšné práce, zejména různé sběry. Rodiče mají možnost navštěvovat vyučovací hodiny a ukázky školní práce dětí. *Stupeň hodnocení - nadprůměrný.*

8 Další zjištění

Zjištění z dotazníků pro rodiče: Na základní otázku - celkové hodnocení školy, odpověděli rodiče žáků v obou třídách převážně kladně, v průměru jsou spíše spokojeni. Ve výjimečných případech byla vyslovena ale i nespokojenost, a to opět v obou třídách. Ve volném sdělení se někteří vyslovovali ke slovnímu hodnocení, ne všichni rodiče jsou ztotožnění s používaným systémem; většina by uvítala další vzdělávací a zájmové nabídky školy, s obavami se vyjadřovali k výsledkům učení.

Zjištění z kontroly dokumentace: Na všech vysvědčeních ve II. třídě je nesprávně vyznačen ročník, viz protokol. Třídní výkazy jsou vedeny vždy pro dva ročníky současně, postupy do vyšší třídy jsou vykazovány jako přestup v rámci školy, evidence žáků je nepřehledná. V třídních knihách a dokumentaci školní družiny byly administrativní chyby, např. chybějící podpisy, razítka, vyplnění údajů apod.

ZÁVĚRY

Výrazná pozitiva:

- Ředitelka má jasné vize rozvoje školy, založené na demokratických přístupech k dětem. Pedagogickou práci odvádí ve velmi dobré kvalitě.
- Vstřícný a zodpovědný vztah zřizovatele.
- Materiální rozvoj školy je dotován sponzorskými dary.

Doporučení zřizovateli:

- Pokračovat v dobré spolupráci se školou.
- Výhledově řešit podmínky pro tělesnou výchovu.

Doporučení školskému úřadu:

- Podpořit ředitelku školy v řešení personálního problému.

Doporučení škole:

- Vypracovat základní tematické plány učiva podle standardů a učebních osnov vzdělávacího programu pro všechny předměty a čtyři ročníky. Při vytváření tohoto tematického plánu by bylo vhodné kooperovat se spádovými školami.
- Zkvalitnit povinnou dokumentaci, včetně dokumentace školní družiny.
- Zvýšit kontrolní činnost.
- Zaměřit se na sebehodnocení výsledků učení, ve spolupráci s jinými školami vypracovat srovnávací písemné práce a s cítem pro žáka je používat.
- Vést přehled o prospěchu žáků, kteří přestoupili na jinou školu jako prostředek zpětné vazby.
- Třídní výkazy vést samostatně pro jednotlivé ročníky; používaný systém je nepřehledný, zkresluje informace o počtech žáků. Postupy do vyšších ročníků nelze vykazovat jako přestupy.
- V třídních knihách obou tříd vést zápisy o probíraném učivu odděleně pro jednotlivé ročníky a v terminologii učebních plánů.
- Uvést do souladu nový název školy s razítko a označením školy.

SOUHRNNÉ HODNOCENÍ

Podmínky pro výuku jsou v tomto roce negativně ovlivněny personálními problémy. Vzdělávací program je dobře naplňován pouze v jedné třídě.

Z hlediska všech sledovaných oblastí hodnotím výchovně-vzdělávací práci školy jako spíše nadprůměrnou.

razítko

Podpis inspektora:

Mgr. Eva Kindlová, v.r.

V Berouně dne 30. dubna 1999

Inspekční zprávu jsem převzala dne 7. května 1999

razítko

Podpis ředitelky školy Lenka Štrosová, v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Obec Chýně, čp. 182, 253 01 Hostivice	1999-05-18	022-155/99-2157
Školský úřad Praha - západ, Podskalská 19, 128 25 Praha 2	1999-05-18	022-156/99-2157

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
		nebyly